

Dopis z Chicaga.

Jako přiroda, tato nepatrná část světa, v tváním svém rozmanitosti jest podmíněna, tak i blaho společnosti lidské závisí na rozmanitosti v nározech. Blahem části rozmanitě se blaho celku, jako svoboda a zájem obou stojí zřetel státu. Národové vlnění vlastnosti některé mají společné, jinými se liší. Mají zvláštní obyčeje, zvláštní historii, zvláštní řeč, zvláštní kroj a to, čím se od ostatních liší, daleko dleží těžší je toho v čem se shodují. Tvoří to národní jejich ráz a máli národ jen poněkud uvědomlostí, on si tento svůj ráz národní, tuto svou osobitou krásu střeží jako oko v hlavě. Dokud je národ individuálním, dotud žije. Než to tedy hontu po lidské slávě, chceli se český národ ukázat ve své své vážnosti sobě pro potěchu a vzprášení, světu na důkaz, že nejen daleko posunul se v úrok celého lidstva osobitou prací českou, ale že si lid své stily kultury, dějinné i početní jest vědom a že bude také žádati, aby na tom základe byl respektován.

Klidně a bez hluku připravuje se v Čechách událost dějinného významu. Bude to otěs Evropou, která prohlédne, bude rána, jako když v pohádce posledně obruď pravě na černokněžníkově, když rytíř báje vysvobodí svoji princeznu. Tím rytířem báje jest vytrvalost a práce českého lidu, černokněžníkem nenávisť nepřátel odvěkých, princeznu uznání českého národa na poli kultury a obruď výstava. Naše zakletá princezna spjata byla mnoha obruďmi. Mnohé úlohy, které na národ náš co vysvoboditele byly vloženy, jsou už vykonány, ale čím dále tím těžší jsou, čím dále tím těžší ty obruď. Nesmíme umdlévat nesmíme! Je to k bolestnému pláči jak říká Jablonský, ale umdléváme, ba dletem jsme se ani nerozházeli. Až dolétneme k nám za oceán zvěst o skvělém mravním výsledku snad za boží náš, že jsme při tom nebyli, že radost matky nebyla úplná, když při rodinné slavnosti jedno dítě scházelo, ač tak snadno, lehounko se tam mohlo podívat, ale nadále budeme hlásati do světa: "Co srdce pojí — mofe nerozdojví," nadále budeme výlety pořádat a tančit. Jiného se zde nic neděje. Zdá se, že nepohne se ani lístek na stromu, jak tichý je vzduch. Jeden ptá se druhého co se prosím tě děje v obeslání výstavy a neuspokojen ptá se po chvíli zase druhého. Všude ticho jen občas havran černý zdvihne perutě a odporným skřehotem vznese se do výše. To jest prototyp světoobčana člověka, který lásku k vlasti za početnost problašuje, to je osobička, která si libuje v cizích mravech a obyčejích, která přeceňuje cizí a sebe snižuje. Také jsou mezi námi někteří, již nevědí vlastně k čemu se ta výstava ne se, jaký význam má a jaký cíl sleduje. A panečku hraj první úlohu v národním životě! O vysvětlení si nejdou, kdybyste se opovážili jej poučiti "rozumí tomu lépe než vy" a neda potom teprve o věc nideho. Čas plyne jako voda. Připravovala se hora k porodu a vyskočila myš. Mnoho povyku pro nic za nic. Proč bychom se také rozčilovali zbytečně. Loni jsme dobyli si úcty o světové výstavě českým dnem. Budeme oslavovat své triumfy, říkat si jacti jsme chlapci a první rok český den, druhý rok výroční sjezd, třetí památka prvního výročí atd. To se snáze odbude.

Či by to bylo tak, že by výbor nerozvínoval dostatečnou činnost a spokojil se s provoláním a rozsláním letáků? Neboť divno by nám bylo aby se proslulý instinkt český, kterým vycitaje malý náš národ ihned význam důležitých momentů, byl ztratil z národní naší povahy?

Snad by se s kým též svoláním dvou neb tří veřejných schůzí na ryavětlivou trochu porazil.

Jedna zpráva z národního života přece jest potřebná. Jest to úspěch jakého se dodělala zlejší česká po roční škola. Někteří lidé zde jako by se báli přiznati útavu tomu že stejně i důležitost národní. A přece se on také stará o udržení jazyka, toho nejdražšího odkazu po otčích předků a i když si útav pořobného druhu nepožítuje "fangle", tot má přece pro náš národní život svůj veliký význam. Společně v něm zárodek ke spotopšobení českých lékařů v používání lidu našeho způsobem prostonárodním, zárodek k přísti české nemocnici a snad i vynnosti zvláštní českosamerické lékařské vědy. Nechá se optiti, že i štěti lékařové mají svou povinnost a to nejen vůči svým pacientům a kapám ale i vůči české veřejnosti. Nejen v jazyku, ale i individuálním pěstování všech oborů lidské vědy a lidského důmyslu spočívá naše národnost. Působením tří zdejších lékařů došlo zde před časem ke zřízení školy pro roční. Byli to Dr. G. Fiser, Dr. F. J. Jirka a Dr. F. J. Novák. Ústav jest velice potřebný a mnohá žena, která jinak platné služby mohla v oboru tomto krajanům prokazovati byla dosud pro nezalost jiných řečí mimo řeč mateřskou a působení toho úplně vyloučena. Ted jest tomu odpomoženo. První kurs jest složen, 8 posluchačů složilo s úspěchem zkoušku před zdravotní radou státu Illinois a v neděli, 26. srpna, budou jim slavnostním způsobem odevzdány diplomy. Nový běh školní započne brzy a přiblašky přijímají se už ted.

Otázka čistění ulic, která v tomto čase obyčejně vystupuje do popředí až na jednání občanské federace v nynějších chladných trochu podstoupila, ale vynořil se zase, když všech ten praeh a všechno to smetl z ulic a uliček snad zase litalo v paprscích slunce a když ještě letos občanstvo při zavanutí sebe slabého větru choditi musilo jako ráček, aby do očí nevletěla celá prachu spousta. Že Chicaga má ulice špinavé je stará píseň, již i vrabci na střeších zpívají. Je tím dilem vino město samo a jeho rozsáhlost, dilem kontraktů a dilem obyvatelstvo samo. Město málo na čistění ulic věnuje a kdežto Boston platil za rok dva miliony a New York 1 1/2 milionu, Chicaga si čistotu svoji neváží více než \$175 000. Celkové povolení činilo sice \$1,074,000 ale v tom zahrnuto bylo nejen čistění, nýbrž i odvážení smetl a mnoho jiných věcí. Město je rozděleno na obvody a v panských obvodech se také čistí; třeba třikrát denně. Za to v těch chudších třeba jen jednou za čtvrt roku. Kontraktů dostávají za lineární míle málo a hledí z toho obchodu co nejvíce vytěžit, lid pak hází do uliček všechno zbytečné a domnívá se, že to kontraktor musí odvézt. Ten drží se přísně jen domáčího smetl. Také slepé uličky zůstávají nepovšimnuty a odpadky vynášené do boxen u hotelů a stravních domů a restaurací odkázány jsou samy sobě. Také by rostly do nekonečna, kdyby chudáci občas boxny obsahu nezbavovali. Aspoň to lecky dosti slušně oděni lidé, ti chudáci co si jdou do boxen pro zbytky odhození, aby ukojili hlad své rodiny.

Kdyby dozorce na místo pití, učinili někdy ochůzku, oni by shledali v uličkách i tu nepořádek i tu bídu a donutili by kontraktory, aby odpomohli i té bídě i té nečistotě příbráním sil. Že tak někdy vůdcové stávký nejdou se podívat do těch uliček, na tuto plaše se ohlízející bídu, že tak někdy nezajdou si tam ti, kteří tyto zlé časy mají na svědomí!

V denních listech čteme krátkou zprávu, že jeden zdejší lékař šel soudně \$1000 za hojení nohy, kterou si krajem Čermák před časem na chabrném chodníku slázel. Obyčejná zpráva, kdyby výše šládného ohnusu nebyla překvapující. Právě se, že ta věc má svoji zajímavou pozadí. Do toho ovšem veřejnosti nic není, dokavád to záležitost osobí samy před veřejnost nezavlečou, ale kdyby občan Čermák z důvodu, pro který odešel vůbec platiti, obrátil se lahobou odškodnou na doktora, povstal by zajímavý případ, který dosud má málo precedensů. Divno jest při tom, že se jméno onoho lékaře píše často posledně dobou ozývá v novinách i listech lidu a ne vždycky ku jeho chvály a ne vždy v oboru lékařském. Možná celo, že by on byl při té mele, až by ve svém by vředku snáze, někdo léti chtěl nám po provaze. —

Dopis z Moravy.

Co se nemohlo státi v žádném místě semí koruny české, to stalo se v poněmčilém moravském městě, v Brně. Dlouho očekávaný a dobře připravovaný klerikální sjezd konal se ve dnech 30. a 31. červencem a 1. srpnem. Je třeba doznati, že žádná politická strana na Moravě neměla takového sjezdu, jak měli klerikální, a že také žádná strana při svých sjezdech nepracovala s takou pilností a s takou opravdovostí jako právě klerikálové. Nedalo se také nic jiného očekávat. Po vojensku disciplinovaná a klerikální naukou odchovaná armáda moravských kněží sešla se na povel svých jenerálů, biskupa brněnského dra. Bauera a arcibiskupa Olomouckého dra. Kohna, aby jednala o tom jak by se nejnadhěji naše Morava pro klerikální zájmy získala. O těch třech sjezdových dnech vystřídalo se v Brně všechno české kněžstvo z celé Moravy. První den přišli k sjezdu faráři se svými hospodyněmi a s věrnými svými přívrženci, za něž v mnohých případech celou útratu zapravili. Kněžstvu bylo obzvlášť uloženo, aby vši mocí občanské živly ku sjezdu dotáhli, aby se neřeklo, že strana skládá se jen ze samých kněží. Z moravské šlechty byli přítomni: hrabata Ludvík Belcredi, Jindřich Haugwitz starší, Jindřich Haugwitz mladší, Karel Haugwitz, Ferdinand Chotek, Karel Seilern, Otto Serenyi, Vintř Stollberg, Zikmund Berchtold, baron Rudolf Stüllfried, dále hrabě Vojtěch Schönborn a haličský ješuita hrabě Badeni. Hlavní pořadatel sjezdu staříčský Lišenský hrabě Egbert Belcredi do Brna přijíti nemohl, neb právě den před sjezdem byl raněn mrtvicí. Z těch došlo ke sjezdu něco málo kněžstva s biskupem Budějovickým a s několika klerikálními pracovníky, kteří v Praze za vůdcovství "Černé Vlasti" katolickou literaturu vyrábějí. Brněnský klerikální sjezd byl pravý Kostnický Koncil na zničení svobodné myšlenky. Mučedníka Hnsa představovala na sjezdu Čechova strana, na kterou se celý klerikální sjezd se svými biskupy, preláty, kanovníky a ostatním kněžstvem uvrhl. Jako druhdy v Kostnici i v Brně dbali katolické církve bratři kromě duševní práce, svého vykrmeného těla. Naši vlastenečtí kněží jedli, pili a hodovali a nezapomněli ani na brněnské Magdaleny, jejichž brlohy po tři noci nebyly obyčejným návštěvníkům pro velký nával přistupny.

Brněnský klerikální sjezd sestával z dvou částí, a sice z tří veřejných slavnostních schůzí, a pak z jednání o rozličných odborech, které za dobu celého sjezdu zasedaly. První slavnostní schůzi zahájil prelát Rambousek, po němž promluvil v špatně čestně Lahačovský hrabě Szerényi jakožto předseda schůze. Hlavní řeči na této schůzi měli biskup Bauer,

hrabě Schönborn a prof. Pohunek, katolický zpřisovatel a hanobitel našich nejsvětějších husitských zápasů. — Na druhé slavnostní schůzi mluvil profesor bohosloví, největší kněžský fanatik dr. Najdl. Po něm mluvil kněz z řádu Augustiniánů Tomáš Šilingr. Do třetí schůze dostavil se na velké naléhání z lidovské krve poší arcibiskup Olomoucký dr. Kohn, který přitomným papežem požehnání dumobil. Jinak dr. Kohn nevystoupil, neb kmenová ostnatost lidovských předků je i tomuto vlálena. Na třetí schůzi mluvil hrabě Chotek a tři kněží, prof. Stojan, Horák a prof. Wisner. — V odborech sjezdových jednání bylo o otázce školské, dělnické, spolkové a literární. Resoluce sjezdu, v posledně schůzi přijatá, šla hlavně náboženskou obecnou školou s odstraněním zákonů, kteréž moc kněžskou oslabují; šla katolickou výchovou a uspořádání občanských prostředků die klerikálních národů. Tyto názory mají přijít k platnosti též na školách středních a na katolické universitě, kteráž má se pro Moravu žádati. — V otázce sociální vřelosti klerikální moudrost v tom, že se šla všeobecně hlasovat právo pro dělníky ve zvláštních komorách. V politickém ohledu šla naše kněžstvo, aby se pracovalo tak, aby do všech zastupitelstev byli voleni tací lidé, kteří kněžstvu nadřuzují. Dále se odporuňují obecně katolicko-politické jednoty a šla se podpora katolického tisku. V otázce rolnické žádají klerikální zařízení rolnických společenstev a upravení dědičného práva na selských statech. — Požadavky klerikální vyslovené na brněnském sjezdu jsou zcela podobny usnesením aké se na rozličných německo-klrikálních sjezdech staly.

Brněnský klerikální sjezd nebude bez účinků. Klerikální strana moravská se utvrdila a posílila. V ohledě politickém kněžský sjezd feudální šlechtě nevyhověl. Od této bylo žádáno, aby se sjezd vyslovil pro nynější koalici politiku, což tento však nečinil. Kněžstvo praví, že se to nestalo z jiného než ohledu národního, což však pravda není, neb národní myšlenku sjezd právě utlumil a postavil se na stanovisko všeobecné a mezinárodní. Jakých výsledků se klerikálové dočkají, to nám dokážou příští volby.

Dne 29. července zemřel brněnský starosta Gustav Winterholler. Byl 60 roků star, zasedal v říšské radě a v zemském sněmu a sloužil brněnské obci 14 roků jako starosta. Než toto místo nastoupil, byl dříve u magistrátu, pak se dostal do ministerstva vnitra, odkudž povolán byl k moravskému místopředsedství, kteréž mu při zvolení za starostu brněnského dalo jako místopředsedství radovi dovolenou na neurčitou dobu. Winterholler dostával plat jako úředník a jako starosta dohromady ročně 14,000 zl. S tímto platem tento velký pán nevystačil neb zanechal po sobě 12,000 zl. dluhů, kteréž brněnský boháč Wávra, bývalý mlynář, za svého přítele zaplatil. Winterholler byl vzdor svému stáří veliký záletník, měl všelijaké milostné zápletky a vydržoval posledně leta až do své smrti jistou brněnskou židovku. Winterholler byl fajnový, však nebezpečný Němec. Židům všemožně nadřuzoval, bral je do občanské služby, za to neměl ani jediný Čech na obci brněnské přístupu. Bylo vyhlášeno, že Winterholler byl raněn mrtvicí, čemuž se také die všeho podobá. Po všem Brně se však vypravuje, že nezemřel smrtí přirozenou, nýbrž že byl k smrti utlučen. Měl prý poměr s manželkou jistého advokáta, jehož jméno se také udává. Zrazený manžel přešedl pryč starého záletníka, sbil ho a shodil se schodů. Těžká poranění při tomto pádu způsobila jeho smrt. Tak se povídá. Co na tom pravdy,

okázalo se snad později. Winter byl zručný úředník a osvětuplivník svého českého. Brně Němci s vděčností hledí na v přebení svého stranníka a vyskaká se svými lidovskými v svému starostovi pra-ý krá pohřeb. —

Jak jsem vám už dříve sděloval v kruzích svobodomyšlné věci života a nejmota. Čtenář s onen, kdož do stranických záležitostí není, neví se se jedná jakou chvíli vyšetřuje něco na veřejnosti, však tato neuhýbá toho příčinou. Takový úkaz se v Moravské Orlici pod titulem Apaga Satana. Jizlivý tento je namířen proti redaktoru Lid Novin, Čermákovi. Tento v realismu, kterýž částečně lidoviny vydeřuzil, zcypnul s dram. svým nepřipraviv postavení pro rodním Listům a proti říj poslanci Elmovi. Elm toho nastříp a odpovídá buď sám neb přítelem Pentákem, vřelým křesťanským lurodaktorem Nár. Listů. Sp. toto prádlo zaneslo se do Moravské Orlice. Jak se podobá, jedná více o osobnosti nežli o věc.

Dne 30. července, právě v týden kdy zahájen byl černý sjezd v Brně dělnická schůz přitomnosti 10,000 osob. Jednalo o otázce: "Co je s všeobecně hlasováním právem." Na mluvil několik řečníků. řečník vytkl: Když nám toto nedáte, vezmeme si je sami.

Dne 2. srpna stál před Brně porouou Bartoloměj Kühr, o pasák z Knihuic, se svou dezerou pro zločin zhařstvi a zprávy krve. Kühr se maty založil v nich oběh a schořelo 17 udeř spůsobeno škody odhadnuté 1000 zl. Kühr mimo toho obemaje ženu na živě, s vlastním dezerou. Kühr byl usvědčenostmi ze zhařstvi a dostal dožaláf, jeho dcera pro své s otcecování 6 měsíců.

Může vám podobně prospět

Pan Fred Miller z Irving, Ill., přelaskou nemoc ledvin po mnoho roků, a byl bolestný v zádech, což i na měly č. vaio. Zkoušel mnoho tak zvaných lék nemocem ledvin, ale bez účinků. Asi v ten poal užívat Electric Bitters a ho mu ulevno. Electric Bitters zvlášť ho účinně ledvinových a jaterních nemocí poskytno okamžitě úlevu. Jedná skusnost doavěditi. Cena pouze 50c. za velkou. K dostání v lékárně Goodman Drug Co.,

Chcete koupit harmonium

Máme harmonium (varhany) ling, kteréž můžeme prodati za poloviční. Jest to druh Pearl, se dvěma řadami píšťal, každé oktávě. Obyčejná cena je \$75. My můžeme jedno obstarati němu z našich příznivců za cenu nižší, totiž \$37.50. Nežli to nějaké harmonium z druhé ruky, brž zcela nové, přímo z továrny ovšem že zaručené. Katalog v vyobrazeno a popsáno, zašlem v hlédnutí na požádání.

(tdth-tf) Vyd. Pokrcku Ze

PRÁVĚ ELGINSKÉ HODINY

Bez peněz. Vášchny výkony z láni tratiťe ze svého.

Vystřihněte a zašlete nám, plněho svého na adresu a dostanete PRÁVĚ ELGIN HODINY s 20letou zárukou k bezplatné prohlídce. Pouzdro má herné rytiny a vyzvoř na pohled 14 karat. zlata s ryzím zlatem. Stroť jest pravý elgin a sloh nejnovější. Poneče si je dobře a přete se, že se vyrovořím 4000; dáme 7000. Váš patronou částku \$1000 a jsou vaše, jinak dejte ani cent. Hlou měrně po celý váš život. Ml-lie, jak tvrdíme, máme peníze. Udejte, se chete dámské či muřodinky. Také elegantně rytí feteček (ne státi za 50 ct. v známkách, kterýž vřede stojí \$3.00; kdo pošle \$1.00 se zakázku bodinky, dostane ten feteček zdarma. GUARANTEE WATCH CO. (Incorporated.) 100 Washington St. CHICAGO